

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8 — fel oldal ... kor. 16. — nyolczad oldal ... 4

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Kath. tanítóság törekvései.*

A politikai és társadalmi zűrzavarok tömkelegében az elmúlt évben a közügyek iránti lelkesedés lángja szinte elhomályosult és a közélet megfigyelője szomorú szívvel vehette észre, hogy a szenvedélyek a társadalom mélyéről fölkapartak minden salakot. «Harc a kenyérért!» Amde a szegény ember szívéhez az utat nem keresték meg, hanem lelketlen izgatók kiélesítették az ellentéteket, fenyegették az állam törvényes rendjét és a gazdasági élet alapjait. Ki ne látta volna szívének egész keserűségével, hogy hazánkban a munkabeszűntetés már valósággal epidemikus jellegű öltött? Mindnyájan tudjuk, mily súlyos anyagi károkat okoztak e mozgalmak a legszélsebb rétegekben; mily nyomást gyakoroltak azok egész társadalmi és gazdasági életünkre; a bizonytalanságnak és nyugtalanságnak mily kellemetlen és keserű érzetét keltették azok az egész ország népében?!

Megdöbbenéssel észlelte minden hazafias érzelmű, művelt ember hazánk közéletének elfajulását, különösen akkor, midőn az erőszakos törekvések forgatagába az intelligenciának egy tekintélyes része is belemerült.

Ily körülmények között a legnagyobb elismeréssel emlékezhetünk vissza a f. é. július hó első napján tartott VI-dik országos egyetemes tanítógyűlésre. Fényes megnyilatkozását láttuk, hogy a kölcsönös tisztelet a különféle jellegű, de szívben magyar tanítók között oly szépen, oly nagyszerűen dombozódott ki. Lelkesedés, bátor szókimondás, élénk hangulat jellemezte az egyetemes tanítógyűlést. Pedig a tanítók akkor, amidőn erélyesen sürgették, hogy mint a közművelődés napszámának munkája megbecsülésre találjon az alkotandó törvényben, nemcsak a maguk jogos egyéni és a magyar kultúra érdekei mellett szállottak

* Barabás György fölvétele a szombathelyi-egyház-megyei róm. kath. tan.-egylet közgyűlésén.

sikra, hanem egyúttal a nemzeti politika nagy kérdéseinek megoldása mellett is!

Bizony mondom: a magyar tanítói karnak sohasem volt, nem is lesz eszeágában oda hagyni az iskolát, ha újabb sérelem érné is!

Úgy az egyetemes kongresszuson, mint a magyar kath. tanítók országos bizottságának nagygyűlésén ott láttuk a kath. tanítóságnak nagy tömegét, amely fegyelmezettséget, higgadságot és komolyságot mindkét gyűlésen frappansul bemutatta szép magatartásával.

A magyar tanítók eme «mozgalmi» egyesítették magukban a meg nem fertőzött erőket; mert a magyar tanítóság nem restelli ideálokért küzdve azt a három szót írni zászlójára: Isten, Király, Haza! Mert neki nem üzlet, nem nyereség tárgya a hazának ezerszer megáldott göröngye!...

Az egyetemes kongresszust fényes kitüntetés is érte. Közoktatásügyi miniszterünk, dr. Berzeviczy Albert úr ő excellenciája, aki legutolsó, talán tulszigorúnak látszó körrendeletét is a népoktatás kulturális és nemzeti tökéletesítése és a magyar tanítóságnak, mint intelligens testületnek érdekében intézte a kir. tanfelügyelőségekhez, aki ezzel is a magyar tanítók egyéni és erkölcsi tekintélyét óhajtja és akarja emelni, személyesen jelent meg a gyűlésen. Lélekemelő beszédében hangsúlyozta, hogy miniszter állásában legelsőrendű és leggondosabb föladatai közé tartozandónak tekinti népoktatásunk legegésőbb bajainak orvoslását.

Sikra szállott jogainkért a kath. tanítóság is és ezzel csak kötelességét teljesítette, amellyel azonban csodálni kellett önfegyelmeztségét annak ellenére, hogy a kath. tanítóság erősen érezte azt, hogy az új népiskolai törvényjavaslat különbséget tesz tanító és tanító között.

Még eddig Magyarországon a felekezeti tanítóság vállain nyugosznak a nemzeti nevelés legnagyobb terhei: miért tették és teszik hát most is épen őket elégedetlenekké?

Nagyemlékű Eötvös József báró azt mondta: «Az alkotmányos államnak elveivel nem fér össze, hogy egyedül az állam birjon jogokkal a népne-

valés terén». Az is régi igazság, hogy a szabad népiskola kifejlődését megakadályozni nem szabad, fölleve természetesen, hogy a népiskola magyar nemzeti. És meg vagyok győződve, a magas kormány is aláírja azt az állításunkat, hogy a magyar haza nyilvános népiskolaiban működő összes tanítók egyenrangúak, mert valamint állami kartársaink, úgy a nem államiak is ugyanazon egy szent célra törekszenek; egyformán viseljük a terhet, egyenlő mértékben teljesítjük misszióinkat; minden tanító a magyar nemzeti népoktatásnak egyenlő rangú tényezője; valamennyien együttve vagyunk a magyar nemzet napszámosai.

Isten mentsen attól, hogy politikát vigyünk be a tanítóegyesületbe; de azt megjegyezni kötelességünk, hogy midőn a katonai javaslatnál a tetteies véráldozaton kívül sok milliót kívántak, az illető szakminiszter bár «elég súlyos»-nak ismerte el a pénzáldozatot, de konstátálta, hogy hazánk megbírja a kiadást. Megbírja, igen, megbírja a fő- és magasabb rangú más állami tisztviselők fizetésfölemelését is!

Jól mondta Ember Károly, hogy «a fizetésben való megkülönböztetés tanító és tanítóra nézve abban a törvényben, mely épen az egyforma bérszámítást állapítja meg és egy és ugyanazon felekezetet rejt minden magyar tanítóra, oly végtelen veszedelmet rejt magában a nemzeti nevelésre, hogy e veszedelmeket csak az nem tudja fölismerni, aki ezeket előidézni célirányosnak tartja». És az is bizonyos, hogy «ugyanazon képesítéssel bíró s ugyanazon fontos, hazafias és kultur-missziót teljesítő tanítók között csak a visszavonás üszkét éleszti az ellátás aránytalansága».

És alkalomadtán jöjjünk tisztába azzal a váddal szemben, amellyel itt-ott a felekezeti tanítók egy részét illettek azért, hogy állítólag várva-várja az államosítást. Ha áll ez a vád, hiszem, csekély számú tanítóval szemben, annak oka lehet 1-ször az, hogy sok felekezeti (kath., prot. stb.) iskola tanítója csekély jövedelméből alig tud megélni és e jövedelmet is csak alamizsnaként kapja. Szerény véleményem szerint amíg a tanítót a nép fizeti, addig a felekezeti iskolaügy nem fog emelkedni, hanem talán sülyedni. 2-szor oka annak itt-ott a pap és tanító közötti áldatlan viszony, mire a Szent-István-Társulat által kiadott «Népnevelő» című kath. szaklapunk is már annyiszor-mennyiszor rámutatott; rámutattam legjobb meggyőződésem szerint és szívem egész jóakarásával és őszinteségével én is nem egyszer, noha saját magammal tekintetben sohasem volt panaszom; — sajnos azonban, itt-ott félreértették és őszinteségemet kétségbe vonni nem állották. 3-szor, mért az új javaslat sem nyújt semmi garanciát arra, hogy a felekezeti iskolafőntartók alkalmazottjaik fizetésének javítására államsegélyt vegyenek igénybe. Hisz a felekezeti iskolafőntartó csak az esetben veszi igénybe az államsegélyt, ha akarja, már pedig különösen a kath.

iskolák főntartói nem mutatnak hajlandóságot arra, hogy az állam föltételeit elfogadják. Nos, mi következik ezekből, t. közgyűlés? Az, hogy a felekezeti tanító lelki szeméivel már előre látja az új éra «rozoga iskolaházait, túlsufolt, büzhödttanterméit és nyomorúsággal küzködő tanítóit»; látja továbbá ezek mellett az államnak és az államosítással barátkozó felekezetek és községeknek iskolalapotait és az azokban működő tanítókat mint jobbmódu-sorsú «köztisztviselők»-et, akiknek a tisztességes megélhetés föltételei megadatnak, még pedig nagy részben annak a 10—12 millió katolikusnak adójából, akik hazánk lakosságának zömét teszik.

Minden magyar embernek, ki hazáját szereti és nemzetének javát, üdvét és boldogságát óhajtja, jól esett Tisza István gróf miniszterelnöknek Budapestben, a nemzetközi szövetkezeti kongresszuson a közelmúlt napokban elhangzott kijelentést tudomásul venni, hogy «a kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a szövetkezeteket, a társadalom egy nagy ügyét», melynek pedig vannak és bizonyára lesznek is ellenségei. Ugyanő azt mondotta, hogy a szövetkezetek lényege: «védeni a kisexisztenciák érdekeit, védeni nem a szabadság ellen, hanem a haladás által; ne a haladás ellen, hanem a haladás szellemében».

A hitvallásos iskolák tanítóinak is az az óhajuk és akaratuk; védjék meg a hatalmas tényezők: a kegyelmes egyházi főhatóságok és a nagyméltóságú kormány a felekezeti tanítóknak, eme legszerényebb «kisexisztenciák»-nak érdekeit! Tisza István gróf ó excellenciája azt is megmondta, hogy a szövetkezeteknek ez a célja: az emancipáció, a szabadság és társadalmi béke. A felekezetek tanítói sem akarnak egyebet: emancipációt a nehéz anyagi gondoktól és a lealacsonyító szolgálatoktól, hitvallásos iskolákban tanítási szabadságot és az egész nemzetnek társadalmi békét és boldogságot! Mert helyesen mondta egyik hírneves egyházi tanférfiú: «A hatalom ne kicsinyelje a tanító képességeit, hanem inkább törekedjék minden rendelkezésre álló eszközzel a tanító tekintélyét emelni!»

Adjunk elismerést az érdemnek.

A napokban olvastam egyik tanügyi lapban, hogy *Kapossy György* nakkí róm. kath. kántortanító nyugalomba vonult. Az ok is érintve volt: amennyiben az «elaggott» jelző volt reá alkalmazva.

Ki az a Kapossy György?

Hogy ki volt ő? Erre a kérdésre megfelelnek az ország összes kántortanítói. És velem együtt kíván neki nyugodalmas pihenő éveket minden szerető kartársa.

A nagy városok, a kicsiny falvak ájtatos híveinek lelki épülésére irta a mi kedves Kapossy bácsink áhitatra gerjesztő hatásos szép és hangzatos egyházi énekeit. Egyházunkban, ha egy kántornak,

kántortanítónak Tárkányija és Kapossyja van, akkor mindene van.

Oly nagy munkássággal, mely Kapossyt jellemzi, a gondviselés kevés halandót ajándékozott meg. Ritka természeti adomány ez nála, mert isteni ihlet sokraja szükséges ahhoz, hogy olyan 635 drb egyházi éneket írjon össze egy ember, mint amilyeneket Kapossy bácsi összeirt és szerzett. Művének gyöngyei, remekei az ő saját munkái. Nincs kántori próba, hol a hallgató füle ne gyönyörködjék az ő hatásos énekeiben.

Míg Tárkányi 401 énekével tette hallhatatlanná nevét a róm. kath. egyházi zeneirodalomban, addig Kapossy bácsi 635 jeles éneket adott nekünk, kath. kántortanítóknak. Hát még a külön kiadott gyászenekai mily mély érzést, mily sötét borongós hangulatot és fájdalmas hurokat rezgetnek meg lelkeinkben? Ezen műveivel együtt mintegy 700 énekre tehető irodalmi termékeinek száma.

És most felelek meg arra is, hogy miért épen en. érdemellen és ismeretlen kartársra — ki szintén csak műveiből ismerhetem őt — említem föl nevét?

Hát csak azért, kedves kartársaim, mert más hivalottabb ezt ez ideig nem tette.

Az a szokás pedig, — mely az érdemes férfiaknak csak koporsójára tűz babért, — menjen ki a di-vatból.

Egy egyszerű, de munkás, nagy tetteket végzett, szelény kath. veterán tanítónak, ki a kath. egyházi zeneirodalomban az első helyére küzdötte föl magát, nyugalomba vonulásakor — azt hiszem — kartársaim igaz háláját és egyben jó kívánatait is tolmácsolom, midőn azt kívánom a jó Kapossy bácsinak: munkája gyönyöreit a csendes nyugalom éveiben háboríttatlanul sokáig élvezze, mert vele van kartársainak nagyrabecsülése és hálás tisztelete.

Jászszentlászló.

Zsigmond Kourál.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Oszttrák tanítók fizetésjavítása. Ausztriában az állam alig néhány százalékkal járul a népoktatási terhekhez, s azok költségeit is nagyrészt az állami tanfelügyelet emésztí föl. A népoktatásról tehát a tartományok, s főleg a községek gondoskodnak csaknem kizárólag, s a népoktatási törvény keretén belül ők állapítják meg a tanítói fizetéseket is. Érdekes fölemlíteni, hogy legutóbb a görzi tanítók helyzetén javítottak, bár az a vidék az oszttrák tengerparion nem tartozik Ausztria jobbmódú tartományai közé. De megjavították a tanítók fizetését évi háromszáz és a tanítónőket évi kétszáznegyven koronával, tehát Görz is követi csaknem az egész gyöngyösből fizeti. Oda is elhatott azonban a tanítónők újabb törekvésének és mozgalmának híre, amely szerint a tanítókéval egyenlő fizetést

követelnek, tekintettel arra, hogy velük egyenlő értékű munkát végeznek, amit ugyan néhány pedagógus, akik nem nagy barátjai a nőknek, kétségbe von. A görzi tanítónőknek elég hatalmas pártfőgójuk akadt *Leppenhofer* képviselő szemé-lyében, aki azt követelte, hogy legalább a szóban forgó fizetésjavításnál részesüljenek tanítónők és tanítók egyenlő elbánásban, s azt indítványozta, hogy mindnyájuk egy középszámot, kétszáznyolcvan koronát kapjanak. Javaslatát nem fogadták el, s a főntemlített arányban a görzi népiskolákban továbbra is fennmarad a különbség tanítók és tanítónők között.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A papa-esóthi esp. ker. róm. kath. tanítói kör f. évi október hó 11-én fogja őszi vándorközygylését Vaszarón az iskolahelyiségben megtartani, melyre a kör összes tagjai és a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Délelött 9 órakor szentmise. 2. Elnöki meghívó. 3. A jegyzőkönyvek fölolvasása és hitelesítése. 4. Az új tagok bejelentése és a körből távozottak törlése. 5. Gyakorlati tanítások a helyi tankötelesekkel: a) Veszprém vármegye térképének tanítása, előadó Széptóth János kupi o. tanító. b) Fő- és mellékmondatt, tanítja Nagy Pál vanyolai kántortanító. c) Turner Nándor pápai tanító pályanyertes dolgozatát olvassa föl. 6. Biralatok után 20 perc szünet, mely idő alatt a tagsági díjak és egyéb hátralékok fizetendők. 7. Indítványok és jelentések tétéle. 8. A jövő tavaszi közygylés helyének kijelölése. 9. A kör egyöntetű tankönyveinek meghatározása. 10. A gyűlés bezárása. Ugod. 1904. szeptember 21-én. *Haydu Lajos*, körelnök.

Meghívó. A szegzárdvidéki róm. kath. néptanító-egylet 1904. évi október hó 6-án délelött 10 órakor Szegzárdon a városháza nagytermében rendes közygylést tart. Tárgysorozat főbb pontjai: Gyászmise az aradi vértanukért, utána Veni Sancte. Himnusz és utána elnöki meghívó. Kegeletes visszaemlékezés az aradi vértanukra, tartja Horváth Ignác szegzárdi tanító és egyleti alelnök. Gyakorlati előadás a számtanból a népiskola III. osztályában, tartja Bauer Rezső tolnai tanító. Jelentés a pályamunkákról, a díj odaítélése és új tétel kitüzése. A Szózat eléneklése. *Fekete Agoston*, prépost-plébanos, egyli. elnök. *Lenygyel Ferenc*, egyleti jegyző.

Meghívó. A *Ságyár-Karál* egyh. ker. róm. kath. néptanító-egyesület rendes őszi közygylését folyó évi október hó 6-án Tabon, a róm. kath. elemi népiskolában fogja megtartani. A tárgysorozat főbb pontjai: A «Gondviselés» c. alap díjainak folyó évi beszédese s a Veszprémben építendő «Tanítók Háza»-ra adományok átvétele. Föt. *Keresztes József* volt tabi, jelenleg kaposvári káplán úr folytatja a «Keresztény szocializmus eszközeiről» felbennmaradt előadását. *Latinovits Dezső* bálványosi és *Leskovits Béla* pusztaszemesi tanító urak szabadon választott tétellel előadást tartanak. S.-Kiliti. *Teleki István*, egys. elnök.

Tanítók gyűlése. Szept. hó 13-ik napján tartá évi rendes közygylését a szombathelyi megyés püspök joghatósága alatt álló róm. kath. iskolák tanítóinak egyesülete. A gyűlést reggel 8 órakor szentmise előzte meg a székesegyházban. A másét dr. Stegmüller Károly, egyházmegyei főtanfelügyelő tartá. Szentmise után az egyesületi tagok nagy száma gyült egybe a püspöki iskola I. főosztályában, hol Mody István püspöki iskolai tanító tartott növendékeivel gyakorlati előadást, az olvasás tanításának legújabb módszerét — a fononimikát — mutatva be. Feszült figyelem kísérte a szépen gördülő előadást és a közbe-közbe szólt módszeres magyarázatokat és utasításokat. Frazis nélkül mondjuk, hogy a fononimikai módszer hódító útjában e sikerült előadás egy győzelmet

jelent, mert az eddig megkötődők közül is többen melléje sajnódtak, mikor a szente csodával határos eredményt tapasztalták. A gáncsolók száma egyre fogy, elnömjia átvit a tenomendüs siker, mely végtére is minden munka próbaköve. Meri bukás a vége a legszimpatikusabb politikuskak is, mihelyt kimarad a remélt siker, míg pártjara áltunk a küllöben ellenszenvesnek is, ha munkáját siker koronázza. Főleg a nőtanitók köreiben lesz az új módszer nagy hódításokat, pedig köztudomású tény, hogy buzgóbb apostol nincs a nőnél. Itt tartom helyenvalónak annak megemlésef, hogy a gyűlés folyamán az elnök az előadónak köszönetet mondott és erte a közgyűlés husz korona jutalmat szavazott meg. Tíz óra felé jart az idő, mikor dr. Steingöller Károly, egyházmegyei főtanfelügyelő szép beszéddel vezette be a gyűlést, melyben mélyreható szavakkal vázolja a hit szükséges voltát a nevelés fontos munkájában. E szavakkal zárja beszédét: Kérem a szeretve tisztelt tanító urakat, hogy fogadják alyai szöveget mint épolj szeretettel, amilyennel azok szívemből fakadnak. Ha néhány üdvös gondolatot és elhatározást idéztek föl gyenge szavaim önök szíveiben: azé legyen a hűd és dicsőség, akitől onnan fölülről minden jó származik öbajunkban, imánkban és minden jószándékú eszelkedeteinkben. A gyűlésen Barabás György v. elnök lapunk első helyén közzétett idoszerü értekezését olvasta föl. Fejes János fölolvasta jelentését az egyesület pénztáry állapolaról. Eszerint bevétel 164284 kor., kiadás 126603 kor., maradék 47681 kor. Az egyesülettel kapcsolatos «Segítő Osztály» bevétele 110048 kor., kiadás 67 öszöndjakra 600 kor., az alaphoz esatoltatott 27342 korona. A «Segítő Osztály» alapköve 1433718 korona. Erre az elnök fölolvás egy részletet dr. Strelinger Herman «A tanitók szerepe a gümökör-kérdés megoldásánál» című füzetéből. Dr. Strelinger orvos úr egyesületünk iránt való nagylelkűségében annyira ment, hogy munkáját szerzői joggal együtt egyesületünkre nemcsak átruházta és azt 1000 példányban az egyesület javára kiryomalta, hanem ezen 1000 példányból 50 példányt, hogy jobbrátainak tiszteltepdányt adhasson, az egyesülettől példányonként 20 filléret megvette. A bíralóbizottság jelentése alapján Csirisznyák József salonvári káplannak a «Jellemképzés»-ről írt és benyújtott szép dolgozatát 20 koronával jutalmazták: a mérésstanból vett gyakorlati lecke, nem felel meg a köllékeknek s így szerzője jutalmazható nem vala. A jövő évre a körökben leendő kidolgozásra a következő tételeket tűzte ki a közgyűlés: 1. Mik az előnyeí és hátrányai a kétnembeli növendékek együttes tanításának? 2. Elégés-e a hat évi ciklusra osztott iskolakötelezettség? — esetleg nem volna-e célirányosabb a rövidebb iskola: év hosszabb iskolakötelezettséggel? 3. Egy gyakorlati lecke a mérésstanból. Még Rigó Mihály, volt óladi tanító özyegyének segely iránt benyújtott kérvényet ajánlá az elnök a körök elnökeinek figyelmébe. Mivel pedig a tisztikar mandátuma is lejárt, az elnök tisztársai nevében is állásától lemondott és kérte a közgyűlést, hogy válassza meg az új tisztikart. De a közgyűlés sehogyan sem akar megvalni általánosán tisztelt és szeretett elnökétől és nagy lelkesedéssel őt és vele együtt az egész tisztikart újra megválasztá. Az orsz. kath. tanitók segely-alapjához pedig Fejes Jánost választotta meg az egyesület képviselőjének.

Tudósító.

IRODALOM.

Általános és Részletes Oktatástan. Férfi- és nőtanitóképző-intézetek számára. Írta Dreisziger Ferenc, tanitóképző-intézeti tanár. Budapest, a Szent-István-Társulat kiadása, 228 oldal, ára 2 korona. Dreisziger Ferenc tanitóképző-intézeti tanár, ki már évek óta ismeretes a pedagógiai irodalom terén, egy újabb művel, Általános és Részletes Oktatástanával ajándékozta meg a tanügyet. Könyvét a gyakorlat szülte. Mindjárt a tartalom átolvasásakor föllűnnek a helyesebb elnevezések és csoportítások. A könyv érdekes, talál ott a tanító szép gondolatokat és helyes gyakorlati útmutatásokat. Nem oly száraz, mint eddigi módszertanaink, hanem gazdag

tartalmú és vonzó, de nem mindenütt eléggé áttekinthető és világos. Mindenekelőtt tárgyalja a népiskola föladatát, azután felsorolja a sikeres oktatás alapföltételeit, majd rátér az általános oktatástanra: az oktatás anyagának megválasztására és elrendezésére, az oktatási alakra és az általános elvekre s mindezt gyakorlati példákkal világítja meg. Majd átmegy a részletes tanítástanra és megvalósítja elveit ügyes mintaleckéken; ezek pedig arra valók, hogy a képezészeknek útmutatásul szolgáljanak és hogy a gyakorlati tanítóknak is megkönnyítsék hivatásukat. Így válik a könyv a tanító- és tanulóknak ügyes vezetőjévé, oly könyvvé, mely a mai időnek és föladatnak megfelel, melyből jól lehet tanítani és tanulni, mely alkalmas a növendék érdeklődését fölkelteni és őt gondolkozásra serkenteni. — Ez pedig nagy előnye a tankönyvnek. Szerző maga is mondja: «Amit 15 évi népiskolai tanítóskodásom alatt és 8 évi képzőintézeti tanárkodásom idejében a módszertan elmélete és a gyakorlati oktatások vezetése közben jónak, üdvösnek és elméletileg is megokolhatóknak tapasztaltam — könyvemben megvalósítottam.» De mert az is szerző kívánsága, hogy könyvének olvasói észrovetéleiket közöljék, elmondom én is a magamét. Az általános részben «a tanítóról» szóló fejezetet részletesebben egy külön förészben dolgoznám ki, mintegy figyelmeztetésül, hogy nem a módszer az, melynek az eredményt köszönhetjük, hanem a hivatásos, önképző tanítóskodás. Azert én még egyebet is fölvettem volna — inkább más dolgok megrövidítésével vagy elhagyásával — e fejeztkörében. Pl. a tanító szelleméről, intellektuális tulajdonságairól, jelleméről, magaviseletéről, mellékfoglalkozásairól és — amit legbővebben köllött volna tárgyalni — az önművelődéséről, erről nem szabad a tanítóknak megfeledkeznie, erre kell serkenteni, megmutatni neki az utal és módot ezen továbbképzésre az eszközök megjelölésével. Szerző műve azonban e téren is haladást mutat. Nem ártott volna, ha szerző, gazdag tapasztalataira támaszkodva, kifejtette volna, miként kell az oktatási elveket az egyes fokozatokon (alsó-, közép- és felsőfokon) érvényesíteni. A részletes oktatástanból az egyes tantárgyak fejlődéstörténetét nem hagytam volna el, mert a tanító általános műveltségéhez tartozik, hogy ismerje — különösen most, az ú. n. «reformkorszakban» — annak a tantárgynak a történetét és fejlődését, mellyel minduntalan foglalkoznia kell, amit pedig így összefoglalva meg tanulni nem lesz már alkalma. Az olvasókönyvről szóló fejezetet is bőveiben kellene tárgyalni. Osztályról-osztályra kell megmutatni az olvasókönyv (sőt valamennyi tankönyv!) köllékeit, hogy vérebé menjen át a tanítóknak, hogy ez neki útmutatásul szolgáljon és segítségére legyen, ha majdan osztálya számára könyveket választ. Szerintem az egész mű világosabb és áttekinthetőbb lett volna, ha szerző pl. következő részekre osztja föl: 1. Az iskola. 2. A tanító. 3. A tanítás. 4. Részletes tanítás. Mindezeket azonban nem azért említettem, hogy ezen hézagpótló, jeles tankönyv értékét csökkentsem, hanem azért, hogy szerző, ha jónak látja, a következő kiadásnál fontolóra vegye. Befejezésül egyebet nem ajánlhatok kartársimnak, minthogy szerezzék meg Dreisziger könyvét, látni fogják, hogy tartalmilag a legjobb könyvek közé számíthatjuk, melyek a pedagógiai irodalom terén előfordulnak.

Augusztin Imre.

VEGYESEK.

A kultuszminiszter elismerése. Szántó Edéné 33 év óta a szabadkai tanitónőképző-intézetben mint gyakorló- és iskolai tanitónő nagy sikerrel és általános elismerés mellett működött. Nyugalomba vonulása alkalmával a közoktatásügyi miniszter elismerő levelet intézett hozzá.

Szent Gellert ünnepe Ős-Csanádon. Szombaton ünnepelte a torontálmegyei Ős-Csanád községe szent Gellert első magyar püspök nevenapját, egyben a község s a római katolikus templom védőszentjének ünnepét. Szűcs János apátfalvai kanonok-plébános mélyhatású beszédet mondott, amelyben buzdította a németajkú katolikusokat a magyar nyelv és a magyar haza iránti tiszteletben való egyesülésre.

Emlékkönyv. *Bodnár Gáspár* ismert kath. író és pedagógus, a szatmárnegyei irodalmi kör alelnöke Meszény Gyula megyés püspök úr aldozópapsága felszázados jubileuma emlékére egy igen kedves és megleghangú emlékkönyvet írt. A könyv tartalma világos képét adja a nemességű püspök egész életének.

Halalozás. *Bánó József* székesfőv. igazgató-tanító I. hó 29-án hosszas szenvedés után elhunyt. A VI. ker. angyaludói községi elemi és iparostanone-iskola tanító-testülete külön gyászjelentést adott ki és abban a következő szavakban emlékezik meg érdemes igazgatójukról: Ezer a kartársi- és hivatásszeretet fogalmával forrott össze azon 35 év alatt, mit a megboldogult a tanítói pályán elföltött. Ideálisan magyarázta s teljesítette hivatását mindenkor s tetteinek legszebb jutalmát elért sikereiben s kartársainak rajongó szeretetében találta. Fényes példája volt ő az igaz, zaj nélküli, nemes munkálkodásnak s rendíthetetlen harcosa s diadalra segítője a nemes eszméknek. Az ő. v. f. n.

Értesítés. A Szent-István-Társulat *Sortiment-könyvkereskedése* a központi papnövélő-intézet közvetlen közelében, szemben az egyetemmel, IV. ker. *Keckeméti-utca 2. sz. alatt* teljes föl szereléssel már megnyitott. A bel- és külföldi irodalomban megjelent bármily mű, mely vallásunkkal nem ellenkezik, itt megrendelhető. *Tankönyvek az elemi iskolák, polgári és felsőbb tanodák, képzőintézetek, középiskolák, papnövélő-intézetek stb. részére, melyek eddig a társulati könyvkiadóhivatalt által szállítottak, ezentúl e könyvkereskedés útján lesznek beszerezhetők, hol nemcsak a Szent-István-Társulat összes kiadványai, de minden engedélyezett és használatban levő tankönyv készletben van, esetleg a legrövidebb idő alatt beszerezhetők. Tanszerek, szemléltető képek, földgömbök, telluriumok, fali- és kézi térképek, természetrajzi, fizikai és egyéb tanszerek, valamint iskolai fali fészületek raktáron vannak és szintén beszerezhetők.* Különös gondot fordít az ifjúsági irodalomra. Kívánatra készséggel elküldi, úgy helybeli, mint vidéken lakó megbízóinak az irodalom legújabb termékeit megtekintésre vagy vásárlásra, különösen figyelembe véve az egyéni óhajításokat. Az üzletben tágas, világos olvasóterem áll a t. látogatók rendelkezésére, hol az irodalom újdonságai mindig megtekinthetők. *A Szent-István-Társulat ezen új vállalatát olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk, egyben tájékozódásul hangsúlyozzuk, hogy a nagymélt. püspöki kar magas rendelkezése értelmében a kath. tanintézetekben elsősorban a Szent-István-Társulat kiadványai és csakis azután a tankönyv-vizsgáló bizottság által elfogadott és a hivatalos könyvtárakba felvett tankönyvek használhatók.* Hogy iskolai hatóságaink kivétel nélkül eleget tegyenek a nagymélt. püspöki kar ezen magas rendelkezésének, azt a keresztény nevelés és oktatás érdekei sürgetik.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Sztergomi érseki megye.

A pozsonyi róm. kath. autonóm hitközség iskolaszéke ezennel pályázatot hirdet két segéd-tanítói és két segéd-tanítónői állásra. A segéd-tanító évi fizetése 960 kor.

és 240 kor. lakpénz, a segéd-tanítónő évi fizetése 720 kor. és 240 kor. lakpénz. A segéd-tanítók s segéd-tanítónők alkalmazása ideiglenes. Pályázók okiratilag kimutatni kötelesek: 1. születésük helyét s róm. kath. vallásukat; 2. magyar honpolgárságukat s községi illetőségüket; 3. hazai állami vagy nyilvánossági joggal bíró róm. kath. tanítóképezdén sikerrel letett elméleti és gyakorlati vizsgálat alapján magyar és német tannyelvű népiskolákon való tanítási képességüket; 4. tornatanítói képességüket; 5. a segéd-tanítónői állásra pályázók kézimunkatanítónői képességüket; 6. eddigi gyakorlati működésüket; 7. erkölcsei bizonyítvánnyal azt, hogy teljesen egészségesek s hogy a tanítói pályára testileg alkalmasak. A kellőleg felszerelt folyamodványok az alulírottánál 1904. évi *október hó 12-ik* napjának déle 12 óráig adandók be. *Dr. Kuncz Rezső.* iskolaszéki jegyző, Klarissza-utca 14. II. emelet. 495 1—1

A **hegybányai** (Hontm.) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *október 15-ig* pályázat hirdetetik. A magyar-tól állomás jövedelme 806 korona. Kötelessége a II. osztály tanítása s a kántori teendők végzése. A felszerelt folyamodványok 1 koronás bélyeggel ellátva a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Miniszter urra címezve alulírottához küldendők **Hegybányára.** 481 1—1

Laksánujfalu (Pozsonym.) róm. kath. iskolájánál egy magyar-tót tannyelvű tanítói állásra *okt. 15-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazás: 800 kor., egy szoba, 42 kor. lakása és tanterem fűtésére. Kötelessége ismétlődőket is tanítani. Kérvények iskolaszék elnökségére címzendők. 484 1—1

A **prassici** (Nyitram.) róm. kath. népiskolájánál megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdetek. Jövedelme: 348 korona a község pénztárából és az előd által élvezett 452 kor. államsegély számára is ki fog eszközölni. Lakása egy szoba fűtéssel. Kötelessége egy osztályt és az ismétlődőket tanítani. Az állomás október hó 15-én elfoglalandó. *Markovics Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök. 498 1—1

Egri érseki megye

A **bessenszögi** róm. kath. *iskolaszék* kántortanító-segédet keres. Fizetése 400 korona és teljes ellátás a kántornál. 485 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Lopéri (Zólyomm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot nyitattik. Jövedelme: a hitközségtől 590 kor., erdőkinestártól 140 kor., stólaris jövedelem 220 kor., 35 méter tűzifa, három hold szántó haszonélvezete, lakás kerttel. Véglegesítésre csak azon pályázók számíthatnak, kik eddigelő mint rendes tanítók működtek. Kellően felszerelt, bélyeges és a nagytekinetű m. kir. Erdőigazgatósárhoz Besztercebányán címzett folyamodványok 1904. *október hó 15-éig* az alulírottához küldendők. *Garam-Szent-Miklós* (u. p. Zólyom-Szent-András), 1904. szept. 24. *Gáspár Ferenc*, egyházkerületi tanfelügyelő. 486 1—1

Győri püspöki megye.

Az egyedi (Sopronm.) plébániához tartozó **Sobor** főkközségben üresedésben levő kántortanítói állomásra f. évi *október hó 2-ig* tartó pályázatot hirdet a sobori róm. kath. iskolaszék. Ezen magyar tannyelvű kántortanítói állomás javadalmazása szabad lakás mellett a következő: *a)* 5 kat. hold 1324 □-ól szántóföld, 891 □-ól beltélek, 2 kat. hold 900 □-ól rét, miként ezt a kataszteri birtekiv mutatja. A szántóföldből a község 2 hold és 1413 □-olnek minden munkáját elvégzi, a trágyát a kántortanító udvaráról kihordja s az általa adott magot beboronálja. *b)* 1/4 telek után erdő és legelő. *c)* 1 öl kemény fának megfelelő szekér rőzse, a hivek által vágyva és házhoz hordva. *d)* 8 pintnek megfelelő liter bor. *e)* Minden házaspártól és önálló özvegytől 1/4 pesti mérőnek megfelelő liter buza és 52 fillér, a zsellérektől ugyanannyi rőzs és 52 fillér, a vagyontalan özvegyektől csak 2 kor. 40 fillér, minden ismétlőiskolástól 2 kor. *g)* Segélypénzül a hitközségtől 37 kor. 80 fillér. *h)* Ostyasütésért a templom pénztárából 5 kor. *i)* Harangozás gondozásáért

minden magánkegyeren levő családtól 80 fillér. *f)* Stóla-
nászok: egyházkezőkor 10 fillér, házassági hirdetés ir-
sáért 26 fillér, temetésekor kerkülömbög nélkül 36 fillér,
örökös szentmise után 52 fillér, esendes szentmise után
26 fillér. A sobori kántortanító kötelességei: *A)* Köteles
tanítani úgy a mindennapi, mint az ismétlőiskolásokot a
magyelt. püspöki kar által meghatározott és a jövőben
meghatározandó tanterv szerint és köteles az egyház-
megyei hatóságnak, mint legfőbb egyházi és tanügyi
hatóságnak, nemkülömbben a plébánosnak, a ki, mint
iskolaszoki elnök és iskolagazgató, közvetlen elöljárója,
engedelmesskedni, továbbá a gyermekek erkölcsi magatartására
úgy a templomban, mint az iskolában ügyelni
és jó erkölcsi magaviseletével is példát adni. *B)* *a)* A vas-
ár- és ünnepnap szentmiseiben, mikor a kanonika vizitá-
ció szerint soborra kerül a sorrend, orgonám és éne-
keink, nemkülömbben minden vasár- és ünnepnap délután
a litániát elvégezni. *b)* Köteles köznapokon minden nap,
kivéve vasár- és ünnepnapokat, reggelenként, szokás-
szerint, alkalmas időben könyörgést tartani, ugyszintén
szentőt délután vagy este felé is. *c)* Adventi szent idő-
ben pedig hajnalban, karacsény éjjelén pedig éjjelien,
úgy az éj utolsó estéjén is könyörgést tartani s a többi
szükséges istentiszteleteken közreműködni. *d)* Köznapo-
kon, mikor esetleg a templomszolgá jelen nincs, a papot
felhívottni és a betegekhez elkísérni, esetleg alkalmas
kísérettel gondoskodni. *NL. 1.* A kántortanítói javadalom
után a háza-szabályozási adót a hitközség fizeti. *2.* Az
iskolaszoki kántortanítói díjvelében foglalt javadalom
a), b), c) és d) pontokban felsoroltakat kántori illetmény-
nek, az *f)*-ben megjelölt javadalmozást kizárólagosan
tanítói illetménynek, az *a), b), c), e)* és *g)* pontokban föl-
sorolt illetményeket a győregyházmegyei hatóságnak
1893. XII. 14-5. sz. alatt közzétett körrendeleti utasítása
szerint, a magyelt. vallás- és közoktatásügyi m. kir.
miniszter 1893. jun. 30. 29.751. sz. a kelt intézké-
nyében közöskönek nyilvánítja ki, miután ezekre vonat-
kozólag különleges okmány föltalálható nem volt.

480 1—1

Kalocsai érseki megye.

Körtesen (Bácsma.) róm. kath. nemetajkú kántortan-
ítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: községtől
252 kor., 15 pozsonyi mérő tiszta buza, 3 öl kemény tűzifa,
200 szalma iskolafűtésre, 6 kősi széna, 80 kor.
ismétlőiskolaért. Szabad lakás 1500 □ öl kerttel,
222 szántóföld adóteherral. Stólaajóvedelem úgy 80 kor.
Kötelesség kántortanítókat végezni, beteghez való me-
mentés is, esetlenül iskolában tanítani. Kántori képesítés
szükséges. Folyamodványok *Nl. Maison Mihály* esperes
(Bécsma.) körteési iskolaszékre címezve küldendők.
Pályázat lejár *okt. 15.* Próbaorgonálás és választás októ-
ber 16-án reggel. Állás azonnal elfoglalandó. 479 1—1

Kassai egyházmegye.

Göncön (Abaujtorony) a megüresedett róm. kath.
másodtanítói állomásra *i. e. október hó 8-án* délelőtt
20 órára pályázat hirdettek. Javadalmazása: Késpénz-
ben a hitközségtől: 754 kor. 36 fillér. Államsegély: 74 ko-
rona. Évi lakpénz: 200 korona. Szántóföldekben: 3206 □
öl. A politikai községtől 1/4 hold szántóföld. Köteles az I-ső
és II-od osztályt tanítani, s a kántortanítót akadályozta-
tása esetén díjtalanul helyettesíteni. A kelleleg felszerelt
kérvények alulírott plébánoshoz küldendők a pályázatot
megelőző napig. *Bóly Barna*, róm. kath. plébános, Gönc.
487 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az új-palotai (Nagyvárad szomszédságában, vasuti
állomás) róm. kath. kántortanítói állomásra üresedésbe je-
vő, arra ezennel pályázat hirdettek. Javadalmazása:
1. Közös kántortanítói fizetés: 252 kor. 2. Tisztán kántori
javadalom: *a)* szentmise-alapítványok után évenként
146 kor. 98 fillér; *b)* stólaból körülbelül 43 kor. 3. Tisztán
tanítói fizetés: *a)* évi díjazás a község pénztárából 104 kor.;
b) ismétlőiskolások oktatásáért a község pénztárából
40 kor.; *c)* 19 kat. hold 457 □ öl szántóföld haszonélvezete
átlagban 462 kor.; *d)* a községtől 12 köből kétszeres, átlag
168 kor.; *e)* a községtől 3 öl kemény tűzifa beszállítva

120 kor.; *f)* 100 koronás ötödéves korpótlék (ötizben);
g) 3 szoba, konyha és kamrából álló lakás, istálló és fa-
szin, házikerttel. Tan nyelv magyar, de a német nyelv is-
merete is szükséges. A folyamodványok a várad-kerületi
róm. kath. esperesi hivatalhoz, Nagyvárad-Olasziba, leg-
később *október 17-ig* beküldendők. A próba, illetve a vá-
lasztás okt. 20-án d. e. 10 órakor Új-Palotán történik,
melyen a személyesen megjelenők előnyvel bírnak. *Denes*
János várad-kerületi esperes és nvárad-olaszi-i plébános,
490 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A brodnói (Trenesénma.) róm. kath. népiskolánál
kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalma-
zása: 600 kor., stólaváltás 80 kor., püspöki segély 50 kor.
offerkából 8 kor., keresztelésekből 16 kor. Egy hold szántó-
föld 16 kor., 10 met. puha fa házhoz hozva. Bucsuztatók-
ért 100 kor. felül. Okleveles, tót és magyar nyelvben jár-
tasok pályázhatnak *október hó 15-ig*. Személyes megjele-
nés kívántatik. 482 1—1

A riecsncai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat
hirdettek. A javadalmozás községektől 480 kor., államse-
gély 320 kor. Mellekjövedelem a körülményektől függ. A pá-
lyázók okmányaikat alulírott iskolaszéki elnökhöz küldjék
be. A választás október 11-én fog megtartani, amidőn a
pályázók személyes megjelenése megkívántatik. Riecsnica
u. p. Új-Beszterce. *Bauer Vencel* iszk. elnök. 489 1—1

Kovare róm. kath. II-od tanítói magyartónyelvű
állásra *október 10-ig* pályázat hirdettek. Fizetése 650 ko-
rona, egy szobából álló lakás a legszükségesebb butor-
zattal s hozzá 1 konyha s kamra, továbbá 2 öl kemény
tűzifa saját használatára község által beszállítva. Nő-
tanítók is pályázhatnak. A kérvények *Pittner István* iszk.
elnök címére küldendők. 497 1—1

Pécsi egyházmegye.

Nagykondapusztai (dombovári plébánia) tanítói
állásra okt. tanító pályázhat *október 9-ig*. Javadalma:
600 kor., két szoba, konyha, pince, 400 □ öl kert, 1 marha-
tartás, 2 dísznövegetés, minden tanköteles után (körül-
belül 80) 80 fillér tandíj, tizenkét köbméter hasábfának
megfelelő tűzif. 3 malomfűvar. Folyamodványok a dom-
bovári plébániára küldendők. 483 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A nagyperkátai róm. kath. kántortanítói állomá-
s megüresedvén, annak szabályszerű betöltésére *f. évi*
október 13-iki határnappal pályázat hirdettek. Az álló-
mással egybekötött évi jövedelem a következő: 1. A nagy-
perkátai 362. számú kat. birtokiv szerint használt össze-
sen 17 hold, 295 □ öl ingatlanságot, melynek kat. tiszta
jövedelme 272 kor. 18 fillér. 2. Késpénz a természet-
beni járulványok megváltásáért Nagyperkátai község
pénztárából 700 kor. 3. A község tulajdonát képező re-
tekből 1 hold (1200 □ öl) használat, ennek kat. tiszta
jövedelme 14 kor. 50 fillér. 4. Negy öl kemény tűzifa,
lakásra szállítva, kizárólag a tanítót illeti = 128 kor. 5. Az
1. pont alatt említett telek után kompetens legelő, illető-
leg 4 db. állatra a 10 kor. = 40 kor. 6. 1/2 hold szérűs s
a lakásnál konyhakert: ezentul természetben lakásélvezet.
7. Tisztán stólaajóvedelem 300—400 kor. közt váltakozik.
8. Osvasütésért a patronatustól 200 kőve rőzse, 4 kgr.
liszt. Az adó a kántortanítót illeti. A kántortanító kötele-
sége a mindennapi és ismétlőiskolások reabizott részé-
nek rendes tanítása: a templomi s templomon kívüli
kántortanítókat pontosan teljesíteni, az egyházi éne-
kekre kiváló gondot fordítani. A kántortanítói állást ter-
heli egyik tanítónak havonként 20 koronáért való élleme-
zése, aki a kántortanítóknak segédkezni tartozik. A meg-
választott állomását *f. évi* november 1-én elfoglalni
tartozik. Pályázni kívánó képesített tanfőriak kelle-
leg felszerelt folyamodványaikat *f. évi* október hó 12-ig *Kéry*
Ferenc plébánoshoz Nagyperkátára terjesszék be s a
pályázat napján pedig d. e. 10 órára személyesen jelen-
jenek meg. 493 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A szentpéterfai róm. kath. kántortanítói állásra
ezennel pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Két szoba,

takaréktű-helyes konyha, kamara az iskolaház földszintjén; továbbá szükséges gazdasági épületek és a házikert. 2. Földj. jövedelme, karc és a többi minden pénzül számlitva: 3011 kor. 42 fillér. Kántori jövedelem becslés szerint 340 kor. 80 fillér. Az összes kántortanítói jövedelem tehát 1382 kor. 22 fillér. Van osztálytanító is. Tanítói magyar és horvát nyelven kell. A választás f. évi *október hó 27-én* d. e. 10 órakor fog megejtetni. Folyamodók saját érdekükben sziveskedjenek személyesen megjelenni. A kellőleg felszerelt folyamodványok főtiszt. *Hantli István* plébános úrhoz küldendők. Szentpéterfa, u. p. Monyorókerék (Vasm.). 494 1-1

Sólym róm. kath. iskolaszéke egy újonnan szervezett negyedik tanítói állásra *október 12-iki* határidővel pályázatot nyit. Államsegély iránti kérvények folyamatban; addig jövedelme évi 600 korona, egy szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége a rendesen kívül ha férfi: kántori teendőkben segédkezés (miért is csak olyanok pályázzanak, kik orgonálni tudnak), ha nő: csekély kezimunkatartás, megosztva nőtársával. Kérvények minél sürgősebben főt. *Pajthy Elek* plébános címére. Megbízásból *Kilár Károly*, kántortanító. 500 1-1

Rohonc (Vasm.) róm. kath. iskolaszéke a második kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: Szabad lakás, két szoba, konyha, pince, padlás, sertésöl, földméső konyha és fél kertén kívül készpénzben 1000 korona, 3 öl tüzelőfa főlágva 92 kor. 40 fillér, kántor után 162 kor. 18 fillér, összesen 1254 kor. 58 fill. A folyamodványok folyó évi *október hó 16-dikáig* nyújtandók be. A választás 23 dikán lesz. *Nagy Ignác* esperes, iskolaszéki elnök. 499 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Pályázat az olaszfalvi róm. kath. leányiskola tanítónői állásra. Fizetése 660 kor. és netán 140 korona államsegély, melyet eddig is élvezett a tanítónő. Lakása szoba, konyha és előtárból áll. Az állás elfoglalandó *október 8-án*. A pályázatok Olaszfaluba u. p. Zirc, az isksz. főt. elnökönek küldendők. 496 1-1

Váci egyházmegye.

A dunakeszi (Pest mellett) róm. kath. iskola II. osztályában tanítói állás azonnal betöltendő. Javadalma: községtől 600 kor., államsegélyből 200 kor. Egy öl fa és kert. Kántor-főtanítói laknál egy butorozott szoba, előszobával. Kérvények *október hó 9-ig* az iskolaszékhez küldendők. Személyes bemutatkozás esetleg előnyös. 491 1-1

«Magyar Kántor», temetési szertartások, kidolgozott hűszavatok és miseénekek dallamosított gyűjteménye. Füzete 2 korona, kötve 3 korona. Torontáltorda. *Biczók F.* kántor. 355 5-9

Alföldi városi tanító 1365 kor. fizetéssel, eserél bárhol kevesebb fizetéssel is. Fővároskörnyékiek és székelyföldiek előnyben. Ajánlatok «Tanító» címen a kiadóhivatalba kéretnek. 501 1-1

ÉNEK- és IMAKÖNYV.

Ősi méltósága a nyitrai püspök ur által 100 koronával jutalmazott „Katólicky Spevník” című 101 ének- és imakönyvem megjelent. Ára díszes aranyozott vászonkötésben 80 fillér. Nagyobb rendelésnél 11-dik könyv. kettő ingyen. Mutatványpéldány 1 K. Megrendelhető *Balázs József* k. tanítónál, Felső-Szűcs, Trecsénm. 492 1-1

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi: _____

«Eljárásom a fonomimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást, nyugtó vezérkönyv. Irta: **Péter József** tanító. II. kiadás. Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében. (Vág-Sellyén.) 488 1-3

Főlebbvalóim és kartársaim sürgetésére bucsuztatómból kétszázat közzétettem. Ezen egyházhátóságilag jóváhagyott munka megjelent. Kapható nálam. Füzve 4, vászonban 5, bőrből 6 koronáért. Portó 30 fillér példányonként.

UJHAZI MIKLÓS rk. kántor, ENDRÖD. 462 2-3

Megjelent _____

a «Kis Muzsikus» II. füzeté, 50 szép dallal. Ára 80 fillér.

„SZÖVEGKÖNYV”

az I-II. füzethez 100 dalszöveggel 40 fillér. **JÓSVAY GÁBOR**, ktanító Poroszló (Hevesm.) 473 2-3

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

vilamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utcza 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentsír lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.

A pánsi és becsi világhírlíttáson stb. helyről kítüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legyomasmű csőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokokat a legmérsékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartása mérsékelt árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Ima- és ájtatossági könyvek.

Ájtatosság könyve

Imák és ének a katolikus ifjúság számára. Az esztergomi egyházm. főszerkesztő: 1933. sz. engedéllyel.

Kötve 60 fill.

A bermálás szentsége.

Előkészítő oktatások a bermálás szentségének felvételéhez. — Irta **Novak Lajos.**

Füzve 24 fill.

Lelki Manna.

Vászonkötés színes nyomással.

Ára 1 kor.

Jezus és a jó gyermek.

Ótáskönyv szülői gyermek számára. Az esztergomi egyházm. főszerkesztő: 1933. sz. engedéllyel.

Kötve 1.20 fill.

Gonzágai szent Alajos.

Az ifjúság példaképe és példaszemélye. A hit vasárnapi ájtatosság és imádságok. Az esztergomi egyházm. főszerkesztő: 1933. sz. engedéllyel. — Irta **Papencord Gáspár.**

Kötve 50 fill.

Lelki Manna.

Börkötés aranymetsszéssel.

Ára 1.60 fill.

Venite Adoremus.

Imádság és énekeskönyv a katolikus ifjúság számára. Ilyen címmel. Irta **Láng Ince dr.**

Vászonk. 2 kor.

Ájtatossági gyakorlatok

Imádságok és egyházi ének a római katolikus ifjúság számára. Az esztergomi egyházm. főszerkesztő: 1933. sz. engedéllyel. Második kiadás. Irta **Porkony Emánuel.**

Vászonk. 2 kor.

Lelki Manna.

Bogisich hangjegyeivel. Vászonkötésben

Ára 1 kor.

Venite Adoremus.

Börkötésben, vörösmetszéssel.

Ára 3.20 fill.

Kis Lelki Manna.

Imádságos és énekeskönyv a legkisebb tanulóknak számára. Második kiadás. Irta **Tarkányi Béla.**

Kötve 24 fill.

Lelki Manna.

Bogisich hangjegyeivel. Fekete börköt.

Ára 2 kor.

Venite Adoremus.

Börkötésben, aranymetsszéssel.

Ára 4 kor.

Lelki Manna.

Imádságos és énekeskönyv a ker. katolikus ifjúság számára. 35. kiadás. Vászonkötés fekete nyomással.

Ára 70 fill.

Lelki Manna.

Bogisich hangjegyeivel. Chagrinbörköt.

Ára 2.60 fill.